

zîri, Tahran 1361, Giriş, s. 3-24; Nazmi Sevgen, *Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Türk Beylikleri*, Ankara 1982, s. 52-60; Abdullah Yaşın, *Bütün Yönleriyle Cizre*, [baskı yeri yok] 1983 (Yücel Matbaası), s. 115-122; Mehmed Uzun, *Destpêka Edebiyata Kurdî*, İstanbul 1992, s. 10-11, 101; Tahsîn İbrâhim ed-Dûsikî, *el-Medhal li-dirâseti'l-edeblî-Kürdî*, [baskı yeri yok] 1413/1993 (Cem'iyetü ulemâi Kürdistan), I, 124-154; Said Nursî, *Sözler: Risale-i Nur Külliyyatı*, İstanbul 1996, I, 86-88; Ferhad Shakeli, "The Kurdish Qasida", *Qasida Poetry in Islamic Asia and Africa: Classical Traditions and Modern Meanings* (ed. Stefan Sperl – Christopher Shackel), Leiden 1996, I, 327-338; Aydoğan Demir, "Osmanlı Döneminden Bir Kesit: XVI. Yüzyıl Sonlarında Cizre", *Hız Nuh'tan Günümüze Cizre Sempozyumu* (haz. M. Salt Özervarlı), İstanbul 1999, s. 73-86; M. Xalid Sadîni, *Feqiyê Teyran*, İstanbul 2003, s. 19, 45-46, 111-264; Herekol Azizan [Celadet Ali Bedir-Xan], "Klasikên me", *Hawar*, sy. 33, Şam 1941, s. 810-818; Thomas Bois, "Coup d'oeil sur la littérature Kurde", *el-Meşriq*, XLIX/2, Beyrut 1955, s. 201-239; a.mlf., "Kurds", *EP* (İng.), V, 482; Orhan Cezmi Tuncer, "Mardin-Cizre Kırmızı Medrese", *VD*, X (1973), s. 425-434; V. Minorsky, "Kürtler", *İA*, VI, 113.

M. SAİT ÖZERVARLI

MOLLA CİVEN

(bk. CİVEN).

MOLLA ÇELEBİ

(bk. MUHYİDDİN MEHMED ŞAH).

MOLLA ÇELEBİ KÜLLİYESİ

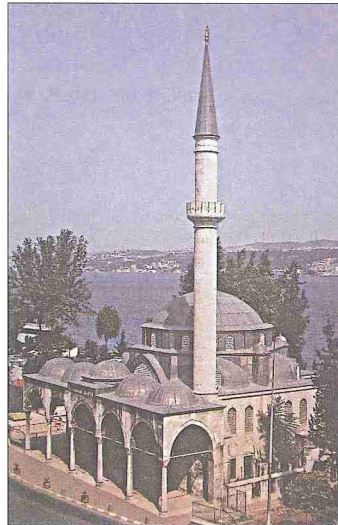
İstanbul Fındıklı'da günümüze sadece camisi ulaşabilmiş XVI. yüzyıla ait külliye.

Kuruluşunda cami, mektep ve hamamdan meydana gelmiş olan külliye sonradan bir dârülhadis eklenmesi düşünülmüşse de gerçekleşmemiştir. Bânisi, kâynvâlidesi divan şairi Hubbî Hatun'dan dolayı Hubbî Mollası veya Molla Çelebi olarak da tanınan Anadolu kazaskeri Mehmed Vüsûlî Efendi'dir. Ankara'da Vakıflar Genel Müdürlüğü'nde bulunan (nr. 624) 992 (1584) tarihli vakfiyesiyle eserleri hakkında bilgi veren tezkiirelerdeki kayıtlardan anlaşıldığına göre cami ve hamam Mimar Sinan tarafından inşa edilmiştir. Caminin batısında yer alan külliye'nin hamamı 1957'de yol genişletme çalışmaları sırasında ortadan kaldırılmış, son cemaat yerinin önünde Sadrazam Koca Yüsuf Paşa'nın 1201'de (1786-87) yaptırdığı sebîl de yerinden sökülerek biraz ilerideki

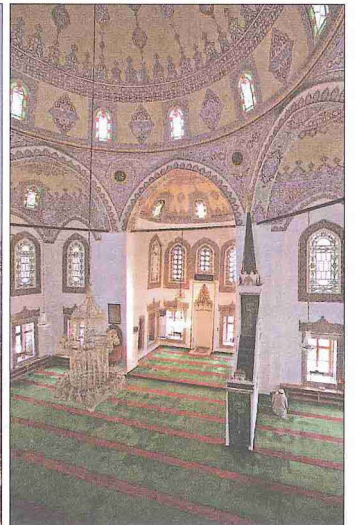
Kabataş İskelesi önüne monte edilmiştir. Hamam kitabesinin kaynaklardaki metninde yer alan bir kelimenin farklı imlâsından (hamamın-hamamını) dolayı ebced hesabı ile ayrı tarihler çıkarılsa da, "Görenler ol makâm-ı dil-küşânın dedi târihin / Leb-i deryâda seyrân eyle hammâmını monlânın" beyti 969 (1561-62) yılını vermektedir. Cami de bu tarihte veya hemen sonra tamamlanmış olmalıdır.

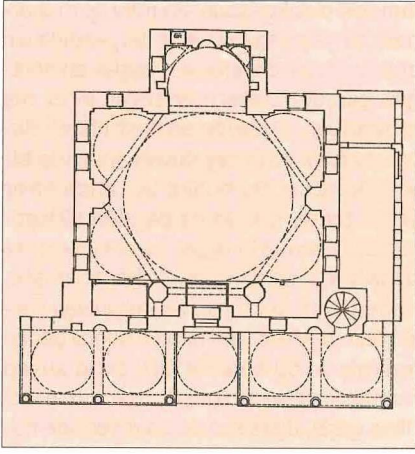
Cami. Mimar Sinan'ın yalın bir denemesi olarak literatüre geçen ve Fındıklı Camii adıyla da bilinen yapı altı destekli camiler grubuna girmektedir. Ana kubbe kuzey yönü hariç beş yarım kubbe ile yanlara doğru genişletilmiş, mihrap önünde yer alan yarım kubbe ise diğerlerine oranla daha derin olduğundan mihrap bölümü dışarıya taşırılmıştır. Harime girişi sağlayan cümle kapısı mihrap ekseninde ve dıştan basık kemerli, içten dikdörtgen şeklinde mermer sövelidir. 11,80 m. çapındaki kubbeyi taşıyan altı pâyeden güneyde yer alan iki tanesi mihrap nişinin köşelerine yerleştirilmiştir. Doğu ve batıdaki pâyeler yarım sekizgen, kuzeyde yer alan iki pâyeye sekizgen kesitli olup serbest şekilde bulunmaktadır. Kuzeydeki iki pâyeye dışında diğerleri altıgen kasnaklı kubbeyi dıştan destekleyen, üzerleri küçük kubbelerle örtülüp birer ağırlık kulesiyle yapının dışında son bulur. Eteğinde on yuvarlak kemerli pencere bulunan dıştan altıgen kasnaklı ana kubbe kuzey hariç beş yönde yarım kubbelerle yanlara doğru genişletilmiştir. Alt yapıdan yarım kubbelere geçişler pandantiflerle, mihrap yönündeki yarım kubbeye ise mukarnaslarla sağlanmıştır. Ayrıca kubbe eteğinde diğerlerinden farklı üç adet yuvarlak kemerli pencere bulunmaktadır. Bu böl-

lümdeki oldukça sade alçı mihrap mukarnaslı bir yaşmağa sahiptir. İki yanında ise altı üstlü pencerelerden başka dikdörtgen çerçevesi, mermer söveli birer niş mevcuttur. Kuzeyde serbest olarak duran iki pâyeye ile kuzey duvarı arasında bir açıklık vardır. Bu bölüm iki yanda birer yarım tonoz, ortada ise pâyeleri birleştiren sivri kemerin diğer kemerlere göre daha geniş ele alınması ile kapatılmıştır. Kemer içini dolduran duvar yüzeyi revzenlidir. Böylece yapı kuzeye doğru genişletilmiş ve bu bölüme altı üstlü ahşap mahfiller yerleştirilmiştir. Üst kat mahfiline geçiş, dışta son cemaat yerinde minare çıkışının simetrisi durumunda olan basık kemerli kapıdan sağlanmaktadır. Ayrıca içten geçişi bulunan minarenin basamaklarından mahfil seviyesinde ayrılan koridorun arkasından yine basık kemerli bir açıklıkla üst kat mahfiline ulaşılır. Caminin iç mekânında alt kat pencerelerinin üstleri, üst kat pencerelerinin çevresi, yarım kubbeler, kemerler, pandantifler ve ana kubbenin içi son yıllarda yenilenirken mavi, kırmızı, sarı, beyaz renkli bitkisel motifler süslü kalem işleriyle bezenmiştir. Camide mevcut ahşap minber XIX. yüzyıldan kalma olup kabalık bitkisel süslemeleri yaldızlı, diğer kısimlar yağlı boyalıdır. Son yıllarda yapılan vaaz kürsüsünün hiçbir özelliği yoktur. Mimar Sinan çağının bütün sadeliğini bünyesinde toplayan cümle kapısı iki renkli taşın alternatif biçimde kullanılması ile oluşan basık kemerli, mermer sövelidir. Silmelerle hareketlendirilmiş olan kapının dikdörtgen mermer alınlığı boş bırakılmış ve üste dikdörtgen açıklıklı bir pencere yerleştirilmiştir. Girişin iki yanındaki dikdörtgen pencerelerden alt katta-

Molla Çelebi
Camii
ve içinden
bir görünüşü

Molla Çelebi Camii'nin planı

kiler sivri hafifletme kemeri altında mermer sövelere sahiptir. Pencerelerin dış yanlarında birer mihrâbiye ile kesme taştan basık kemerli birer kapı yer almaktadır. Bunlardan batıdaki minareye geçişi, doğudaki yapının üst kat mahfiline çıkışı sağlamaktadır. Caminin ana küntlesinden yanlara doğru taşan son cemaat yerinin iki köşesindeki sivri kemerli açıklıklardan batıdaki hazîreye, doğudaki bahçeye açılmaktadır. Yapının diğer cephelelerinde sivri boşaltma kemeri altında dikdörtgen şeklinde mermer söveli, demir şebekeli alt kat pencerelerinin üzerinde sivri kemerli ikinci kat pencereleri yer almaktadır. Caminin kuzeybatı köşesinde bulunan kare kaideli, silindird gövdeli minare geç dönemlerde yenilenmiştir. Külah altında ve şerefe korkuluk levhalarında süslemeleri olan minarenin şerefe formu da barok düzene sahiptir. Minareye dıştan son cemaat yerindeki basık kemerli kapı, içten ise aynı doğrultudaki bir başka kapı ile çıkılmaktadır.

10 Ekim 1723, 6 Kasım 1724 ve 1 Mart 1823 tarihlerinde çıkan yangınlarda cami ve hamamın tahrip olduğu, 1843 yılında caminin tekrar yangın geçirdiği bilinmektedir. XVIII. yüzyıl içinde Tuğracı (Nişancı) Ömer Ağa camiyi, I. Abdülhamid ise (1789) cami, hamam ve çeşmeyi tamir ettirmiştir. 1 Mart 1823 tarihindeki yangından sonra cami yeniden onarılmış, bu arada mahfil yenilenmiştir. Eski resimlerden, 1843 yangınının ardından beş bölümlü son cemaat yerinin dik meyilli, düz atkılı ahşap sundurma şeklinde inşa edildiği anlaşılmaktadır. Vakıflar Genel Mü-

dürlüğü tarafından 1958'de yapılan restorasyonda camide aslına uygun olmayan yerler düzeltilerek son cemaat yerindeki ahşap sundurma kaldırılmış, sekizgen kaideler üzerine oturan, baklavalı başlıklara sahip altı adet mermer sütunun üstü beş kubbe ile örtülmüş ve sivri kemerlerle birbirine bağlanmıştır. Sütun başlıklarının dış yüzeylerinde birer rozet ve çin bulutuna benzer kıvrık hatlı bir süsleme görülmektedir. Ortada girişin önünde yer alan kubbeli birim sekizgen kasnaklı olup diğerlerine göre biraz daha yüksek tutularak cephe monotonluktan kurtarılmıştır. Günümüzde içleri beyaz boyalı olan son cemaat yeri kubbelerinin 1958 yılındaki yeni inşasında kalem işiyle tezyin edildiği bilinmektedir.

Kütüphane. 1296 (1879) tarihli Devlet Salnâmesi'nden ve Süleymaniye Kütüphanesi'nde Molla Çelebi Kütüphanesi fihristindeki bilgilerden anlaşıldığına göre çeşitli kişiler tarafından vakfedilen kitaplarla cami içerisinde bir kütüphane kurulmuştur. 144 adet kitabın bulunduğu kütüphaneye ait fihristte yer alan bir notta Fındıklı Camii içinde Reisülküttâb Abdullahzâde'nin, Molla Mehmed Çelebi Efendi'nin ve Şeyhülislâm Hâmid Efendi gibi zevatın vakfettiği kitapların Kılıç Ali Paşa Medresesi içindeki kütüphaneden Süleymaniye Kütüphanesi'ne nakledildiği belirtilmektedir (Orhonlu, VII/10 [1954], s. 68). Molla Çelebi Camii'nde mevcut kitapların ne zaman Kılıç Ali Paşa Medresesi'ne taşındığı ise bilinmemektedir.

Hazîre. Caminin batısında yer alan dikdörtgen hazîre, iskele sokağına bakan duvarla deniz tarafındaki kütübelerinden anlaşıldığına göre batı ve güney yönlerinden 1132'de (1720) rüznâmçe-i evvel Hüseyin Paşazâde Hacı Mehmed Bey tarafından inşa ettirilen parmaklıklı bir duvarla sınırlandırılmıştır. Batı yönünde altı küçük dikdörtgen ve bir sivri kemerli açıklık mevcuttur. Burası iki bölümden

oluşmaktadır. Birinci bölüm, sivri kemerli pencereden yapının dış duvarına atılan, yarıya kadar demir şebeke ile kapatılmış diğer sivri bir kemerle son bulmaktadır. Kare planlı ikinci bölüm kuzeyde bir kemer, batıda iki pencere ve doğuda bir pencere ile toplam dört açıklığa sahiptir. Hazîrede günümüze ulaşabilen on dokuz mezar vardır. Halen mevcut en eski mezar 1121 (1709) tarihli olup Şeyhülislâm Sadreddinzâde Sâdık Mehmed Efendi'ye aittir. Bazı kayıtlara göre XVI. yüzyıldan itibaren hazîredeki en eski defin, 958'de (1551) vefat ederek buraya gömülen Emîr Hüseyin Çelebi'yle ilgili ise de mezar taşı kaybolmuştur.

Hamam. Eskiden İstanbul'un en işlek çifte hamamlarından biri olan yapının soyunmalık bölümleri kâgir duvarlı ve sakıflı, sıcaklık bölümleri ise üç eyvan şemasına sahipti. Planı itibarıyla Ayasofya'nın karşısındaki Haseki Hamamı'na benzeyen yapının yıkımından kısa bir süre önce sıcaklıkları birleştirilmiş, erkekler kısmının helâları ile kadınlar kısmının soyunmalığı ortadan kaldırılmış ve tek hamama dönüştürülerek klasik hüviyetini yitirmişti. 1957'deki yıkımdan günümüze kadar gelebilen iki parça kitâbenin sağ bölümü, Çarşıkapı'da İstanbul Fetih Cemiyeti tarafından kullanılan Merzifonlu Kara Mustafa Paşa Külliyesi'nin medresesi avlusundadır. Yüksel Yoldaş Demircanlı ve Mehmet Nermi Haskan sol parçasının Topkapı Sarayı Müzesi'nde olduğunu bildirmişlerse de (*İstanbul Mimarisine İçin Kaynak*, s. 391; *İstanbul Hamamları*, s. 142) bu parça müzede bulunamamıştır. Hamamın üç mermer kurnası halen İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nin şeref salonunda yer almaktadır. Hüseyin Ayvansarayî ve Dâvutpaşalı Mehmed Râif külliyyede bir de sıbyan mektebinin varlığından bahsetmişlerdir. Bu hamamın cadde üzerindeki soyunma yeri, XVIII. yüzyıl sonları ve XIX. yüzyıl başları-

Molla Çelebi
Hamamı'nın
eski bir fotoğrafı
(Alman Arkeoloji
Enstitüsü
fotoğraf arşivi)

nın sivil mimarisine uygun bir konak cephesi karakterine sahipti.

BİBLİYOGRAFYA :

Atâî, *Zeyl-i Şekâik*, s. 311-312; Evliya Çelebi, *Seyahatnâme*, I, 232, 233, 442, 445; Ayvansarayî, *Hadikatü'l-cevâmi'*, II, 82-84; a.m.f., *Mecmûa-i Tevârîh* (haz. Fahri Ç. Derin – Vâhid Çabuk), İstanbul 1985, s. 374; Mehmed Râif, *Mirât-ı İstanbul*, İstanbul 1314, s. 334-337; İzzet Kumbaracılar, *İstanbul Sebilleri*, İstanbul 1938, s. 47; İbrahim Hilmi Tanışık, *İstanbul Çeşmeleri*, İstanbul 1945, II, 140-142; Mustafa Cezar, "Osmanlı Devrinde İstanbul Yapılarında Tahribat Yapan Yangınlar ve Tabii Afetler", *Türk San'atı Tarihi Araştırma ve İncelemeleri*, İstanbul 1963, I, 350-351, 369; Behçet Ünsal, "İstanbul'un İmanı ve Eski Eser Kaybı", a.e., İstanbul 1969, II, 51-53; Cahit Baltacı, *XV-XVI. Asırlarda Osmanlı Medreseleri*, İstanbul 1976, s. 212-213; Oktay Aslanapa, *Osmanlı Devri Mimarisi*, İstanbul 1986, s. 224; Aptullah Kuran, *Mimar Sinan*, İstanbul 1986, s. 113, 154, 288, 395; Tahsin Öz, *İstanbul Camileri*, Ankara 1987, II, 24-25; Erünsal, *Türk Kütüphaneleri Tarihi II*, s. 52; Yüksel Yoldaş Demircanlı, *İstanbul Mimarisi İçin Kaynak Olarak Evliya Çelebi Seyahatnâmesi*, İstanbul 1989, s. 135-136, 391; Çelik Gülersoy, *İstanbul II: Tophane, Fındıklı, Kaba-taş*, Milano, ts., s. 112-113, 116; Mehmet Nermi Haskan, *İstanbul Hamamları*, İstanbul 1995, s. 142-144; W. Müller-Wiener, *İstanbul'un Tarihsel Topografyası* (trc. Ülker Sayın), İstanbul 1998, s. 413; Ahmet Vefa Çobanoğlu, "Beyoğlu'ndaki Camiler", *Geçmişten Günümüze Beyoğlu*, İstanbul 2004, I, 341-360; Cengiz Orhonlu, "Fındıklı Semtinin Tarihi Hakkında Bir Araştırma", *TD*, VII/10 (1954), s. 65-70; M. Baha Tanman, "Molla Çelebi Camii", *DBİst.A*, V, 483-484; Arzu İyanlar, "Molla Çelebi Hamamı", a.e., V, 484.

ARZU İYANLAR

MOLLA FENÂRÎ

(ö. 834/1431)

Osmanlı âlimi.

751 yılının Safer ayında (Nisan 1350) doğdu. Asıl adı Şemseddin Muhammed b. Hamza'dır. Fenârî nisbesi hakkında kaynaklarda farklı görüşler bulunmaktadır. Bu nisbenin, Mâverâünnehir bölgesinde ya da Bursa civarında Yenişehir ile İnegöl yakınlarındaki Fenâr köyünden geldiğini söyleyenler bulunduğu gibi babasının fenercilik mesleğiyle ilgili olduğunu ileri sürenler de vardır. Kahire'de ondan icâzet alan İbn Hacer el-Askalânî'nin İbnü'l-Fenerî diye tanıdığını belirtmesi, Zeynüddin el-Hâfî'nin halifesi İbn Gânim el-Kudsi'ye gönderdiği Arapça bir şiirinde kendisinden İbnü'l-Fenârî diye söz etmesi (Taşkoprîzâde, s. 27) babasının da bu nisbeyle anıldığını göstermektedir. Açık bilgi bulunmaması sebebiyle kaynaklar bu rivayetleri nakletmekle yetinmiş, Uzun-

çarşılı ise bir gerekçe göstermeden Yenişehir ile İnegöl taraflarındaki Fenâr kasabasından olduğunu kaydetmiştir.

Molla Fenârî, ilk öğrenimini babasının yanında tamamladıktan sonra İznik'te Alâeddin Ali Esved'in derslerine devam etti. Hocasıyla arasında geçen ilmî bir tartışma yüzünden oradan ayrıldı ve Amasya'ya gitti. Amasya'da Cemâleddin Aksarayî'nin öğrencisi oldu ve 778 (1376) yılında kendisinden icâzet aldı. Ardından Seyyid Şerîf el-Cürçânî ile birlikte gittiği Kahire'de başta Ekmeleddin el-Bâbertî olmak üzere çeşitli âlimlerden şer'î ilimleri tahsil etti; Bâbertî'den de icâzet aldıktan sonra Bursa'ya döndü. Yıldırım Bayezid tarafından Manastır Medresesi müderrisliği ve bunun yanı sıra 795'te (1393) Bursa kadılığı ile görevlendirildi. Bu vazifesini on yıl kadar sürdürdü. Ankara Savaşı'nın ardından Timur'un askerleri Bursa'yı ele geçirdi, daha önce Yıldırım Bayezid'in esir alıp hapsedtiği Karamanoğlu Alâeddin Bey'in iki oğlu II. Mehmed Bey ve Ali Bey hürriyetine kavuşmuş ve Timur tarafından Karamanlı ülkesinin yönetimine getirilmişti. Molla Fenârî de muhtemelen Mısır seyahati dönüşünde Konya ve Karaman'a uğradığında tanıştığı Mehmed Bey'le Karaman'a gitti. Orada on yıldan fazla bir müddet ders verdi. 817'de (1414) Bursa'ya döndü ve Çelebi Sultan Mehmed devrinde 818 (1415) yılında ikinci defa Bursa kadılığına getirildi. 822'de (1419) çıktığı hac seyahatinden dönerken Kahire'ye uğradı ve el-Melikü'l-Müeyyed Şeyh el-Mahmûdî'nin isteğiyle bir süre orada kaldı. Kahire'de bulunduğu sırada dönemin önde gelen âlimleriyle ilmî müzakerelerde bulundu ve ders verdi. 823 (1420) yılında Mısır'dan ayrılan Molla Fenârî, Kudüs'e uğradıktan sonra Bursa'ya döndü ve eski görevine devam etti. II. Murad tarafından 828'de (1425) müftülük vazifesine tayin edildi. Bu unvanı taşıyan kimsenin diğer ülemâya nisbetle önemli bir mevki işgal ettiği bilinmekle birlikte bazı kaynaklarda Fenârî'nin ilk şeyhülislâm olarak anılması, pâyi-taht müftülük makamının XVI. yüzyılın ortalarında ulaştığı kurum hüviyetiyle kelimenin kazandığı "devletin bütün ilmiye sınıfının resmî mercii" anlamında düşünülmemelidir.

833 (1430) yılında yaptığı ikinci hac yolculuğunda da Kahire'ye uğrayan Molla Fenârî buradaki âlimlerle ilmî görüşmeler yaptı. Döndükten kısa bir süre sonra 1 Receb 834 (15 Mart 1431) tarihinde Bursa'da vefat etti. Hüseyin Hüsâmeddin, ba-

zı vakıf kayıtlarına ve kitâbelere dayanarak Molla Fenârî'nin 838'de (1434-35) öldüğünü kaydeder (*TTEM*, XVII/19 |1928|, s. 155). Cenazesi kendi yaptırdığı caminin hazîresine defnedildi. Öğrencileri arasında oğlu Mehmed Şah Fenârî, Şehâbeddin İbn Arabşah, Kadızâde Rûmî, Kutbüddinzâde İznîkî, Kâfiyeci, Emîr Sultan, Molla Yegân ve İbn Hacer el-Askalânî gibi âlimler bulunmaktadır.

Molla Fenârî, Osmanlı Devleti'nde tasavvufa ilgi duyan ilmiye mensuplarının önde gelenlerindedir. Tasavvuf kültürüne olan yakın ilgisi bazı eserlerinde açıkça görülür. Tasavvufî düşüncelerinin şekillenmesinde Muhyiddin İbnü'l-Arabî'nin tesiri vardır ve İbnü'l-Arabî'ye nisbet edilen Ekberîyye mektebinin görüşlerini Anadolu'da temsil eden âlimler arasında yer almaktadır. Babasından Sadreddin Konevî'nin *Miftâhu'l-ğayb*'ini okumuş, daha sonra bu eseri şerhetmiştir. Fenârî ayrıca hem *Miftâhu'l-ğayb*'i hem de İbnü'l-Arabî'nin *Fuşûşü'l-hikem*'ini okumuştur. Taşkoprîzâde, Fenârî'nin babasının Sadreddin Konevî'den *Miftâhu'l-ğayb*'i okuduğuna dair bir rivayet naklediyorsa da (*eş-Şekâik*, s. 24) bu tarihen mümkün görünmemektedir. Konevî'nin ölüm tarihi (673/1274) göz önüne alınırsa Fenârî doğduğunda babasının 100 yaşlarında olması gerekir. Bu sebeple bizzat Konevî'den değil talebesinden veya talebesinin talebesinden okumuş olmalıdır. Kaynaklarda ayrıca Ebherîyye (Evhadiyye-Safeviyye / Erdebiliyye) ve Rifâiyye tarikatlarından hilâfet aldığı ve Zeyniyye tarikatına da intisap ettiği kaydedilmektedir. Diğer taraftan Fahreddin er-Râzî ekolüne bağlı olup Râzî'nin geliştirdiği İbn Sînâcî sistemin Osmanlı geleneğine taşınmasında önemli rol oynamıştır.

Gerek devlet erkânının gerekse halkın saygı gösterdiği ve maddî durumu iyi olmasına rağmen sade bir hayat yaşadığı nakledilen Molla Fenârî geçimini sağlamak için ipekçilikle meşgul olmuştur. Taşkoprîzâde, Fenârî'nin vefat ettiğiğinde 10.000 ciltlik bir kütüphane bıraktığına dair bir rivayet kaydeder. Molla Fenârî, Kudüs'te bir medrese ile Bursa'da üç mescid ve bir medrese yaptırmış, 833 (1430) tarihli vakfiyesiyle bunlara birçok emlakını tahsis etmiştir (Bilge, s. 232-241). Oğullarından Mehmed Şah Fenârî de (ö. 839/1435?) âlim olup çeşitli eserler telif etmiş, Yüsus Bâî ise (ö. 840/1436-37) müderrislik ve kadılık görevlerinde bulunmuştur. Osmanlı Devleti'nde ilmiye sınıfına tanınan imtiyazlar ilk defa II. Mu-